

1,5 asteen elämäntapojen opetus kouluissa

2020

D-mat oy, Vantaan kaupunki, Lappeenrannan kaupunki, Lahden kaupunki, Martinlaakson lukio, Ammattiopisto Varia, Salpausselän peruskoulu, Sammonlahden koulu, Lyseon lukio, LUT-yliopiston Junior University.

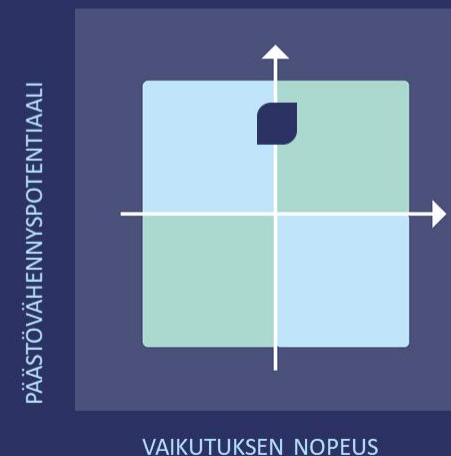
Kokeilun tavoitteena oli Kokeilla ja kehittää 1,5 asteen palapeli koulujen käyttöön sopivaksi. 1,5 asteen palapeli edistää ymmärrystä kestävästä elämäntavoista ja kiihdyttää kuntalaisten siirtymistä ilmastoystävällisiin elämäntapoihin.

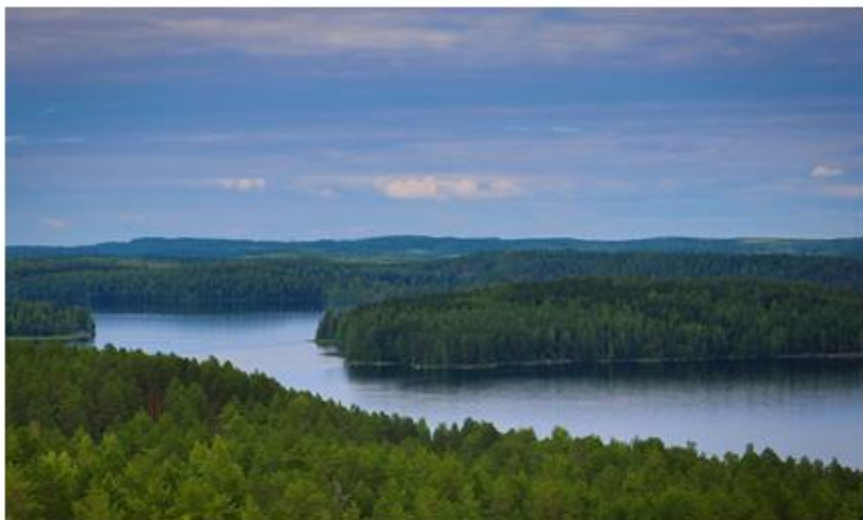
TULOKSET

- Oppeja, miten peliä ja peliopasta tulisi kehittää nuorille ja opettajille sopivaksi
- Oppimista kestävästä elämäntavoista
- Keskustelun ja vuorovaikutuksen synnyttämistä luokissa sekä kotona

VAIKUTUKSET

- Palapeli soveltuu skaalattavaksi kokonaisten ikäluokkien käyttöön
- Tulevaisuuden aikuiset – Ilmastotietoiset kuntalaiset

79 talouden kestävän elämäntavan kokeilu

Päijät-Hämeessä 79 kotitaloutta on haastettu kestävän elämäntavan kokeiluun. Hakijoita hankkeeseen oli yli 100 kotitaloutta. Tarkoituksena on kokeilla keinoja, joiden avulla ilmaston lämpeneminen saataisiin pysäytettyä 1,5 asteeseen. Osallistujille on tarjottu tietoa, käytännön vinkkejä, kokeilua sekä vertaistukea elämäntavan muutokseen.

Tarkoitus

- Tarkoituksena on kokeilla keinoja, joiden avulla ilmaston lämpeneminen saataisiin pysäytettyä 1,5 asteeseen.
- Tahtotilana parantaa ekologista kestävyttä Päijät-Hämeen kotitalouksissa.
- Kestävän elämäntavan kokeilu oli osa ympäristöministeriön tukemaa 1,5 asteen kunta –hanketta.

Toteutus

- Kokeilu alkoi kotitalouksien hiilijalanjäljen laskennalla.
- Kolmen kuukauden mittainen kokeilujakso käynnistyi marraskuun 2019 alusta.
- Osallistujille tarjottiin tietoa, käytännön vinkkejä, kokeiluja sekä vertaistukea elämäntavan muutokseen.
- Tuloksia käsiteltiin yhteisessä työpajassa lokakuun 2020 lopulla.
- Kokeilussa toteutuneilla päästövähennyksillä pääsisi autolla lähes seitsemän kertaa maapallon ympäri.
- Elämäntapamuutokset koettiin kotitalouksina yllättävän helppoina.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Ympäristöministeriön 1,5 asteen kunta –hanke ja sen kunnat.

Paikkakunta tai maakunta

Päijät-Häme

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://www.ess.fi/paikalliset/378>

Luontoaskel hyvinvointiin toimintamalli

Vuonna 2020 päättyneessä THL:n, LUKE:n ja SYKE:n hankkeen lopputuloksena on syntynyt kokonaisvaltainen Luontoaskel hyvinvointiin -toimintamalli päiväkoteihin.

Luontoaskel hyvinvointiin -hankkeessa yhdistetään terveyttä edistävä ravitsemus, liikunta, luontokontaktit ja kiertotalous varhaiskasvatuksessa.

Tarkoitus

- Hankkeen tavoitteena on tukea kiertotaloutta ja lisätä terveydelle edullista mikrobistoa elimistössä. Uudistetaan lasten syömistä ja ruokakasvatusta kokonaisvaltaisesti tarjoamalla lapsille monipuolisia luontokontakteja ja positiivisia luontoelämyksiä.
- Minimoidaan ruokahävikkiä ja edistetään jätteiden paikallista hyödyntämistä.

Toteutus

- Hankkeessa on mukana yhdeksän päiväkotia Helsingistä, Oulusta, Lappeenrannasta ja Jyväskylästä.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Lähde:

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/luontoaskel-hyvinvointiin>

Elämyksellisyydestä ratkaisuja vähäpäästöisiin liikkumisvaihtoehtoihin Porissa

Kesäkuu – joulukuu 2020

Porin kaupunki

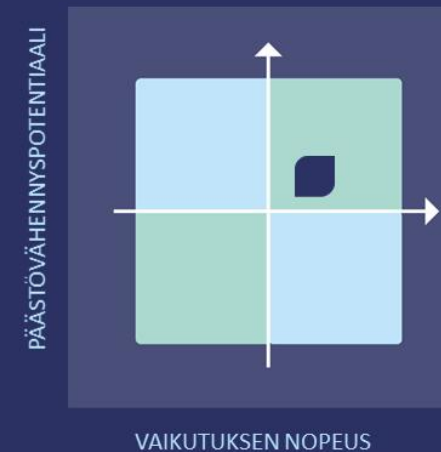
Tavoitteena oli etsiä ratkaisuja kestäväan liikkumiseen Porin matkakeskukselta keskustan ja Kirjurinluodon suuntaan. Kokeilussa haluttiin testata, miten erilaiset toiminnalliset, elämykselliset ja visuaaliset elementit sekä opastukset houkuttelevat kävelemään, pyöräilemään sekä viihtymään paremmin kaupunkitilassa.

TULOKSET

- Toiminnallisuudella, epätyypillisellä opastuksella ja kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisäämällä voidaan edistää kävelyä ja pyöräilyä.
- Käyttäjiltä saatiin palautetta reittien kehittämiseksi.
- Opasteiden kokonaisuuden hahmottamisessa oli haasteita, lyhyt kokeilujakso ja käytettävissä olevat resurssit vaikuttivat. Yhteistyö ja osallisuus on tärkeä voimavara kestäväan liikkumisen edistämässä.

VAIKUTUKSET

- Toimenpiteet saivat hyvää palautetta käyttäjiltä. Palautteessa ihmiset arvioivat keskustan viihtyisyyden ja siellä vierailun lisääntyneen. Vastaavaa toivottiin myös muualle Poriin.
- Ennen – jälkeen –laskentojen perusteella kävelijä- ja pyöräilijämäärät reiteillä lisääntyivät.

Heinola Bio Hub

Heinola on mukana laajalla rintamalla kehittämässä uutta liiketoimintaa bio- ja kiertotalouden innovaatioketjussa maakuntaan. Veturina toimivat kansainväliset yritykset Stora Enso ja Versowood tarjoavat osaamisellaan ja kehityspanoksillaan hyvät lähtökohdat yhteistyön kehittämiseksi paikkakunnalla jo toimiville ja uusille yrityksille. BioHub Heinola -hanke käynnistyi konkreettisesti vuonna 2017, kun Päijät-Hämeen maakuntahallitus myönsi Heinolan kaupungille rahoituksen kahteen biotalouden kehityshankkeeseen. BioHub houkuttelee alueen ulkopuolisia sijoittujia (Invest-In) sekä on linkittynyt kansainvälisiin verkostoihin.

Tarkoitus

- Tavoitteena saattaa esimerkkien kautta Heinolaan biotalouden ekosysteemi nykyisestä siemenvaiheesta kasvuvaiheeseen.
- Päijät-Häme lähialueineen muodostaa tulevaisuuden älykkään biotalouden mallialueen, jonne yliopistoissa ja start-up -yhteisöissä syntyneet ideat tuodaan kaupallistettaviksi.

Toteutus

- Hanke kohdistuu bio- ja metsäalan teollisuuden yrityksiin Heinolassa ja Etelä-Suomessa, valittuihin biotalouden start up -yrityksiin, suuriin investoreihin ja uutta liiketoimintaa hakeviin nykyisiin yrityksiin.
- Heinolan roolina on kerätä eri toimijoita yhteen, toimia kehityskumppanina ja tarjota yhdessä yritysten kanssa innovaatioille teollinen testialusta.
- Selvitetty Heinolan seudun tarjoamia energiaratkaisuja, biotalouteen liittyviä raaka-aineita ja konkreettisia yritysten sijoittumismahdollisuuksia raaka-aineiden logistiikan ja energian saatavuuteen liittyen

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Heinola, Stora Enso ja Versowood, paikalliset ja alueelliset bio- ja metsäalan teollisuuden yritykset, biotalouden valitut start up -yritykset ja kansainväliset yhteistyökumppanit.

Paikkakunta tai maakunta

Heinola

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://businessheinola.fi/biokyla/elementor-803/>

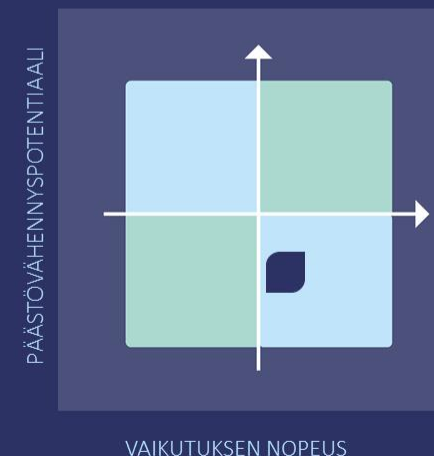
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

TULOKSET

- Keittiössä työ on nopeutunut ja siistiytynyt kun henkilökunnan ei tarvitse punnita syntynyttä hävikkiä.
- Kokeilun aikana on tavoitettu noin 300 hämeenlinnalaista oppilasta
- Dataa on kerätty vastaa niin lyhyeltä ajalta, että hävikin vähenemää ei vielä voi havainnoida

VAIKUTUKSET

- Oppilaiden kiinnostus kestäviä elämäntapoja ja ruokahävikkiä kohtaan kasvoi.
- Jatkossa ateriasuunnittelutyössä osataan ottaa paremmin hävikki huomioon.
- Aikaisemmat biovaakojen käyttökokemukset osoittavat, että niiden käyttö vähentää hävikkiä, ja sitä kautta myös CO₂-päästöt vähenevät.

Hävitetään hävikki - vähennetään hävikkiä ja pienennetään hiilijalanjälkeä!

Syksy 2020

Palmia Oy & Hämeenlinnan kaupunki

Kokeilun tavoitteina oli vähentää kouluissa syntyvää hävikkiä, parantaa ateriasuunnittelua hävikkidatan avulla, tehostaa keittiöhenkilökunnan työtä ja edistää kestäviä elämäntapoja.

Lisätietoja kokeiluista:

<https://www.kokeilupaikka.fi/fi/kokeilu/havitetaan-havikki-vahennetaan-havikkia-ja-pienennetaan-hiilijalanjalkea>

**KOKEILUN
PAIKKA.FI**

#Ilmastokirittäjät

Mitä? Mahdollisuus nuorille osallistua ilmastoaiheiseen päätöksentekoon ja kirittää kunnan ja kuntalaisten hiilijalanjäljen pienentämistä.

Miten? #Ilmastokirittäjät on valmis malli 15-18v nuorten demokratiakasvatukseen. Nuoret käyvät yhdessä kotikuntansa päättäjien kanssa kolme keskustelua ilmastonmuutokseen ja muihin kestävän kehityksen aiheisiin liittyvistä teemoista. Samalla kunta pystyy viestimään tekemästään kestävän kehityksen työstä.

Missä? Mallia on testattu Salossa syksyllä 2019.

Kuka? Mallin on kehittänyt Valonia Nuoret ilmasto- ja kestävän kehityksen työn -kokeilussa, jonka rahoitti Kestävä kaupunki -hanke.

Kasvishävikki voimavaraksi naapurustoon –kokeilu

Syksy 2020

Kuntoutussäätiö, yhteistyössä Helsingin kaupunki ja Palmia

Kokeilun tavoitteena oli minimoida kouluruokailun hävikki sekä muuttaa ruokavaliota ilmastoystävällisemmäksi. Kouluruokailun kasvisruokahävikkiä jaettiin Helsingin Kannelmäen ja Malminkartanon lähiyhteisöissä, millä tavoiteltiin myös sosiaalisia hyötyjä, kuten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämistä. Lisäksi kokeilussa jaettiin tietoa ruuan ja hävikin ilmastovaikutuksista.

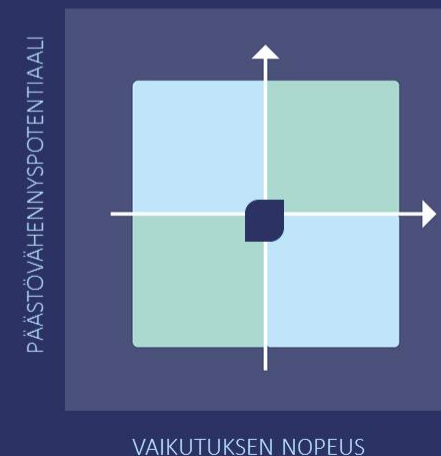
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

TULOKSET

- Kokeilussa jaettiin 578 annosta koulujen hävikkiruokaa eli pienennettiin sekä koulujen että kuntalaisten hiilijalanjälkeä ruuankulutuksen osalta.
- Kaikkien kohderyhmien kiinnostus ja tieto ruuan ilmastovaikutuksista lisääntyi.

VAIKUTUKSET

- Asenteiden ja toiminnan muutos kohti ilmastokestävämpää ruokavaliota.
- Ruokahävikki vähenee ja ruokavaliio muuttuu ilmastokestävämmäksi, mikä voi pienentää jopa 30–40 % ruokailun hiilijalanjälkeä.

Lisätietoja kokeiluista: <https://www.kokeilunpaikka.fi/fi/kokeilu/ruuan-hiilijalanjalkea-pienentamassa-yhdessa-kasvishavikki-voimavaraksi-naapurustoon>

Kuntoutussäätiö

KOKEILUN
PAIKKA.FI

Kuva: Nina Roisko, Keravan kaupunki

Keravan kaupunkipyörät

Keravalla kokeiltiin ekologista kaupunkipyöräjärjestelmää. Hylätyistä polkupyöristä kunnostettiin toimivia kaupunkipyöriä kaupunkilaisten käyttöön.

Tavoitteena oli luoda ja saada yhteisöllisyyttä kuntalaisten kesken sekä yhteiskäyttöpyörien myötä pyrittiin myös vähentämään luvattomasti lainattujen pyörien määrää.

TULOKSET

- Kokeilun aikana huomattiin, että jotta kaupunkilaiset löytäisivät pyörät, niille pitää olla oma näkyvä parkki, joku muu tapa erottaa ne muista pyöristä tai sijainnit osoittava sovellus.
- Ilman lukkoa ja maksua pyörät helposti "katosivat" jonkun omaan käyttöön. Kesällä 2020 otettiin käyttöön lukot ja pieni maksu.

VAIKUTUKSET

- Kokeilu osoitti, että kaupunkipyörille löytyy kysyntää, mikä pohjustaa mahdollisen kiinteän kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaa.
- Havaittiin, että hylätyistä pyöristä voi saada aikaan kaupunkipyöräjärjestelmän edullisesti.
- Jalotus ry jatkaa Keravalla toimintaa kesästä 2020 alkaen.

YHTEISTYÖSSÄ

Keravan kaupunki

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö kunnissa

Kansainvälisessä kestävien elämäntapojen kiihdyttämössä kehitettiin seitsemässä maassa konsepteja, joilla kansalaiset voivat kehittää elämäntapansa yhteensopivaksi Pariisin ilmastopoliittisen 1,5 asteen tavoitteen kanssa. Suomessa D-mat oy järjesti yhteistyössä 11 kunnan, Päijät-Hämeen Liiton ja Koneen Säätiön kanssa paikallisia kiihdyttämöitä. Kiihdyttämön keskiössä on kestävien elämäntapojen suunnittelu, kokeileminen ja oppiminen sekä vuorovaikutus asukkaiden, kuntien ja yritysten välillä. Kiihdyttämö nostaa elämäntapojen hiilijalanjäljen pienentämisen osaksi kunnan keinovalikoimaa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkoitus

- Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö auttaa ymmärtämään kuntalaisten elämäntapojen mahdollisuuksia.
- Suorassa vuorovaikutuksessa kunnat ja yritykset saavat arvokasta tietoa keinoista edistää kestäviä elämäntapoja ja toteuttaa ilmastotavoitteita.
- Kuntalaiset oppivat että kestävien elämäntapojen toteuttamiseksi on runsas valikoima isoja ja pieniä tekoja ja oma hiilijalanjälki voi välittömästi pudota 10-20 prosentilla.

Toteutus

- Kunta julistaa kotitalouksille ja yrityksille mahdollisuuden ilmoittautumaan kiihdyttämöön.
- Kotitaloksien hiili- ja materiaalijalanjälkiä lasketaan kyselyn pohjalta.
- Alkutyöpajassa jokainen kotitalous työstää 1,5 asteen palapelin avulla oman suunnitelmansa 1,5 asteen tavoitteen mukaiseksi elämäntavaksi vuoteen 2030 mennessä.
- Kuukauden kokeilujaksolla osallistujat kokeilevat tiekarttaansa valitsemiaan tekoja, osin yritysten avittamana.
- Päättötyöpaja käsittelee kokemuksia ja kestävien elämäntapojen skaalausta

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Työpajat toteutetaan kunnan tai kunnan varaamissa tiloissa. Kokeilut tapahtuvat mukana olevissa kotitalouksissa, mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä myös yritysten kanssa.

Paikkakunta tai maakunta

Kiihdyttämöihin on tähän asti osallistunut noin 300 kotitaloutta 18 kunnasta eri puolilla Suomea.

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<http://suslife.info/participate-finland/>

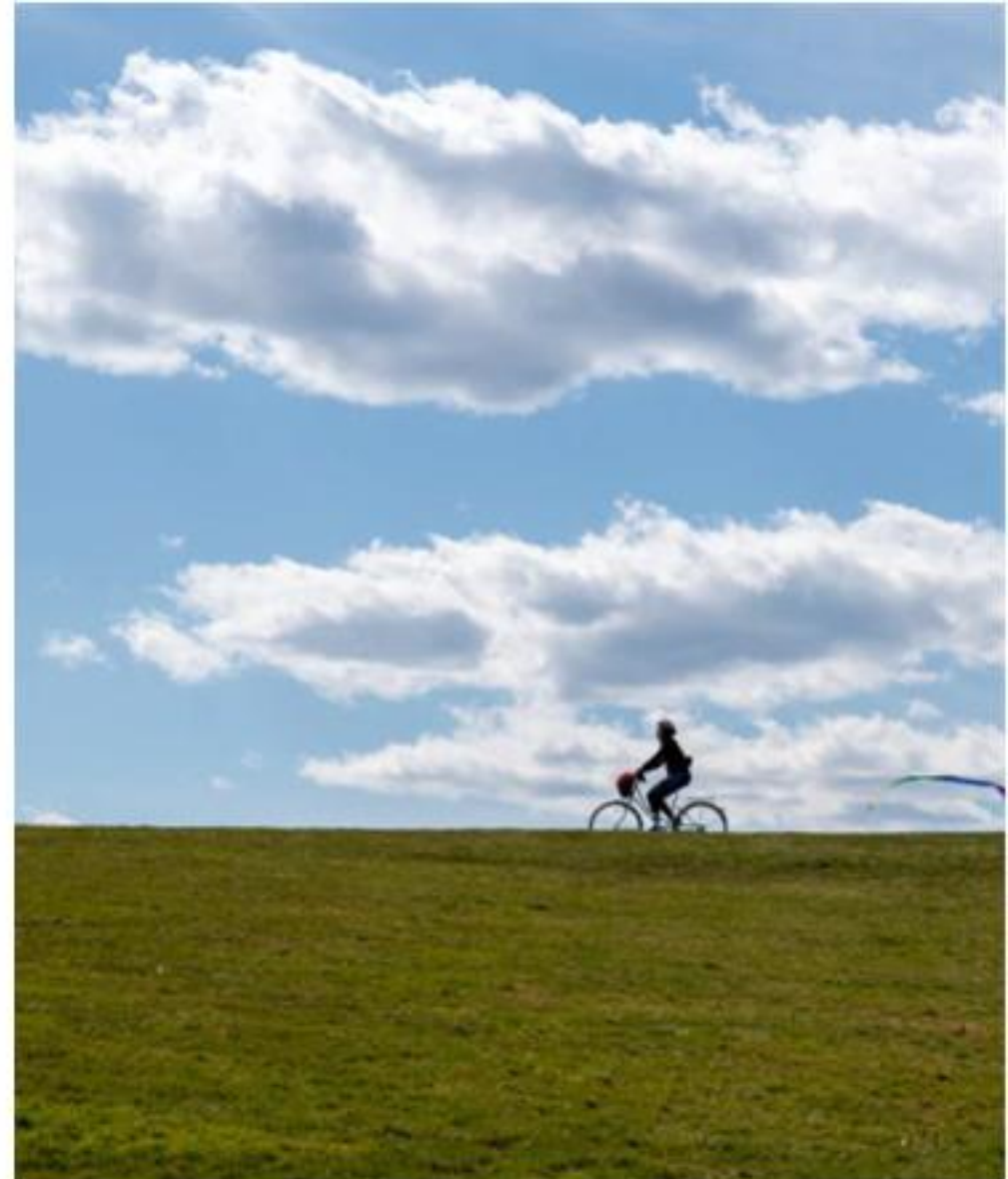
Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö

Mitä? Kestävien elämäntapojen kiihdyttämössä kotitaloudet pääsevät pienentämään hiilijalanjälkeään.

Miten? Kotitalouksien hiili- ja materiaalityöjäljet lasketaan, tämän perusteella jokaiselle kotitaloukselle luodaan tiekartta vuoden 2030 päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Neljän viikon kokeilujakson jälkeen järjestetään työpaja, jossa pohditaan, mitä kestäviä elämäntapoja haluaisi jatkaa arjessaan.

Missä? Iissä, Porvoossa ja Kauniaisissa.

Kuka? Iin, Porvoon ja Kauniaisten kunnat yhdessä D-mat-yrityksen kanssa.

Kestävien elämäntapojen opetus koko ikäluokalle

Lappeenrannan ja Lahden kaupungit ovat käynnistämässä kestävien elämäntapojen opetusta kokonaisille ikäluokalle yläkouluissa. Toteutus tapahtuu yhteistyössä LUT-yliopiston kanssa osana Junnuyliopisto -toimintamallia, joka on osana koulujen opetussuunnitelmia.

Opetusvälineenä käytetään Aalto-yliopiston ja D-mat oy:n kehittämää 1,5 asteen palapeliä, jossa pelaajat fyysisesti täyttävät oman hiilijalanjälkensä ja vuoden 2030 tavoitearvon välistä kuilua teoilla, joita on painettu yli sataan erikokoiseen palaan.

Tarkoitus

- Koululaiset pääsevät oppimaan tieteellisiä sisältöjä tavanomaista opetusta rikastavalla tavalla.
- 1,5 asteen palapelin avulla oppii ymmärtämään ilmastohaasteen suuruuden ja omien arjen tekojen merkityksen Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden kannalta.
- Palapelin lisäosa ohjaa myös pohtimaan syysysteemisiä muutoksia siten, että se aktivoi ehdottamaan vähähiilisiä elämäntapoja helpottavia ratkaisuja kunnalle ja yrityksille.

Toteutus

- Kaupungit hankkivat 1,5 asteen palapelit, jotka mahdollistavat koko ikäluokan osallistumisen.
- Opettajia koulutetaan webinaarien avulla ja palapeliin kuuluu opettajien fasilitointiopas.
- Oppilaat pelaavat palapeliä ryhmissä, joissa he pääsevät keskustelemaan erilaisten arjen tekojen soveltuvuudesta, kiinnostavuudesta sekä omasta roolista suhteessa kunnan ja yritysten rooliin..

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Palapelin soveltaminen koko ikäluokan koulukäyttöön on kehitetty kaupunkien ja D-mat oy:n yhteistyössä osana ympäristöministeriön Kokeilun paikka -ohjelmaa. Koululaiset pelaavat peliä joko omassa koulussa tai yliopiston tiloissa.

Paikkakunta tai maakunta

Lappeenranta ja Lahti

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://www.kokeilunpaikka.fi/fi/kokeilu/15-asteen-elamantapojen-opetus-kouluissa>

KESTÄVÄN ASUMISEN KUMMIKOEILU

Kestävän asumisen kummikokeilu

Kokeilun tavoitteena oli lisätä koettua yhteisöllisyyttä ja arjen kestäviä valintoja kahdessa Y-Säätiön asuinyhteisössä pääkaupunkiseudulla. Tarkoituksena oli luoda kestävän asumisen kummitoiminnan malli.

TULOKSET

- 42 tapahtumaa ja tempausta teemoissa kestävä ruoka, kulutus ja liikkuminen sekä lähiluonto.
- Kestävän asumisen kummitoiminnan malli kahdessa asuinyhteisössä oppaan muodossa.

VAIKUTUKSET

- Asukkaiden kestävän arjen valintojen ja toimintatapojen vahvistuminen (ympäristöhyödyt).
- Yhteisöllisyys, osallisuus ja arjen hallinta paranevat.
- Luottamuksen ja viestinnän paraneminen hallinnon ja asukkaiden välillä.
- Monistettavissa muihin vuokratoyhtiöihin ja tuettuihin asumisyksiköihin.

YHTEISTYÖSSÄ

HSY

Y-Säätiö

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kuva: Jenni-Justiina Niemi, HSY

Kestävät asemanseudut: Ilmastoviisas alue -työkalu

Kokeilussa tuotettiin kaupunkisuunnittelun avuksi työkalu, jolla voidaan suunnitella ilmastoviisaita asemanseutuja. Työkalu perustuu EU-rahoitteisessa SMART-MR -hankkeessa kehitettyyn Low Carbon District- konseptiin. Konsepti koostuu neljästä osa-alueesta: maankäyttö, asuminen, liikkuminen sekä palvelut ja elinkeinot.

TULOKSET

- Hanke loi helppokäyttöisen, mutta kestävyysteemoja kokonaisvaltaisesti tarkastelevan työkalun kaupunkisuunnittelijoille ja aluekehittämisen toimijoille.
- Valmista työkalua osoitteessa www.ilmastoviisasalue.fi voi hyödyntää aluesuunnittelussa.
- Kokeilu tuotti tietoa siitä, miten aluesuunnittelun toimenpide-ehdotuksia voidaan visualisoida ja koota palvelupaketiksi.

VAIKUTUKSET

- Työkalun avulla vähähiilisestä ja kiertotalouden mukaisesta yhdyskuntasuunnittelusta tulee entistä sujuvampaa.
- Työpajakortit helpottavat vuorovaikutteista kestävien alueiden suunnittelua ja tavoitteiden määrittelyä.

YHTEISTYÖSSÄ

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä HSY
Ympäristöministeriö

Ketun kierrätys -mobiilipeli ympäristökasvatuksessa

Kuopiossa kehitettiin Ketun kierrätys -mobiilipeli työkaluksi koulujen ympäristökasvatukseen erityisesti kestävän kuluttamisen ja lajittelun teemoihin. Pelin avulla herätetään miettimään omia kulutusvalintoja sekä annetaan monipuolisesti tietoa kestävän kuluttamisen ratkaisuista.

TULOKSET

- Hankkeessa tuotettu Ketun kierrätys -peli on ladattavissa sovelluskaupoista.
- Pelin testaaminen vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa kannattaa. Testikierroksille osallistuneet oppilaat näkivät, miten peli oli kehittynyt heidän ideoidensa ja palautteen perusteella, mikä motivoi antamaan palautetta.
- Opetuksen kannalta on tärkeää, että pelissä on eri tasoja ja vaikeusasteita, jotta se soveltuu eri ikäluokille ja osaamistasoihin.

VAIKUTUKSET

- Peli on mahdollista ottaa käyttöön ympäristökasvatuksessa valtakunnallisesti, kunhan vain alueelliset jätehuollon eroavaisuudet huomioidaan.

YHTEISTYÖSSÄ

Kuopion kaupunki
Jätekukko Oy
Rx3 Studio Oy
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kierrätysmateriaalista ympäristökeksinnöksi

Lappeenrannan kaupungin hankkeen tavoitteena oli saada poistoon menevälle uudelleen käytettävälle materiaalille uusi elämä työstettävänä materiaalina. Materiaalien uudelleenkäyttökeskuksen toimintamalli on luotu ja ensimmäiset materiaalilahjoitukset saatu yrityksiltä ja niitä jaettiin eteenpäin kouluille työstömateriaaliksi.

TULOKSET

- Kaupungin tiloissa on avattu Innoverstas.
- Uusiokäyttökeskukseen materiaalia lahjoittavat yritykset saavat ympäristömerkin käytettäväksi markkinoinnissaan. Jatkossa myös kuntalaisten lahjoitukset mukana.
- Kaupunkilaiset voivat korjata, tuunata, keksiä sekä rakentaa uusia tuotteita.
- Koululaistoimintaa, kerhoja ja päiväleirejä

VAIKUTUKSET

- Uusia näkökulmia kulutukseen, oppimiseen, yhteisöllisyyteen, vaikutusmahdollisuuksiin, yhteistyöhön, yrittäjyyteen ja innovointiin.
- Skaalautuu kaiken kokoisiin kuntiin. Mahdollisuus paikalliseen twistiin.

YHTEISTYÖSSÄ

Lappeenrannan kaupunki
Ympäristöministeriö

Mahnalan ympäristökoulu edistää kestäviä tavoitteita

Hämeenkyrön kunnassa sijaitseva Mahnalan ympäristökoulu on valittu lokakuun Hinku-teon palkinnonsaajaksi kokonaisvaltaisesta ja vaikuttavasta ilmastoposiitiivisesta toiminnastaan. Uusiutuvan energian hyödyntämisen ja energiatehokkuuden edistämisen lisäksi koulu on panostanut kestäväan kehityksen mukaiseen ympäristökasvatukseen 1990-luvun alusta asti. Hämeenkyrö on kuntana panostanut koulutuskokonaisuutensa ilmastokelpoisuuteen kokonaisvaltaisesti.

Tarkoitus

- Hämeenkyrössä tavoitteena ollut toteuttaa palveluverkkouudistus, jossa epätaloudellisista ja energiatehottomista kiinteistöistä päästään eroon.
- Tavoitteena kustannustehokas palveluverkko, joka tarjoaa kaikille tasa-arvoiset ja nykyaikaiset oppimisympäristöt varhaiskasvatus mukaan lukien.
- Ympäristökoulun toiminnan perustana ovat mm. maaseutulähtöisyys, yhteisöllisyys, kestävä arki sekä maailmankansalaisuus.

Toteutus

- Opetukseen kuuluvat keskeisesti esimerkiksi luontokasvatus, erilaiset ympäristöprojektit ja tutustumisretket sekä luomu- ja lähiruoka.
- Koulu on saavuttanut myös kansainvälistä näkyvyyttä hyvänä esimerkkinä suomalaisesta koulutuksesta.
- Ympäristöasiat ovat jo päiväkodista lähtien mukana opetussuunnitelmassa.
- Mahnalan koulurakennus lämpiää pelleteillä. Vähähiiliset sähköratkaisut toteutetaan energiatehokkaalla LED-valaistuksella sekä katolle asennetuilla aurinkopaneeleilla.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Mahnalan ympäristökoulu ja
Hämeenkyrön kunta
Paikkakunta tai maakunta
Hämeenkyrö

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://www.energialoikka.fi/mahnalan-ymparistokoulu-kuukauden-paastovahentaja/>

Muovipakkausten keräykseen ja kierrätykseen vauhtia elinkaarianalyysin avulla

Noin kaksisataa jyvaskyläläistä taloyhtiötä on mukana Mustankorkea Oy:n järjestämässä muovinkeräyskokeilussa. Kokeilun aikana muovipakkauksia kertyi keskimäärin parikymmentä kiloa kuukaudessa taloyhtiötä kohden. Joulun ja vuodenvaihteen aikaan määrä oli suurempi, kun taas kevättä kohti määrä on hieman notkahtanut. Kerätyn jätteen laatu on koko ajan ollut kierrätyskelpoista.

Tarkoitus

- Tavoitteena on ollut kerätä kokemuksia asukkaiden lajitteluinnosta ja selvittää edellytyksiä kiinteistökohtaiselle pakkausmuovin keräilylle.
- Muovipakkausten erilliskerääminen on selvitysten mukaan ilmastovaikutusten näkökulmasta kannattavaa, mutta kovin vähälukuisilla alueilla ei muovipakkauksia kannata kerätä kiinteistökohtaisesti, vaan alueellisissa keräyspisteissä.

Toteutus

- Kokeiluun osallistui 226 jyvaskyläläistä taloyhtiötä.
- Mukaan otettiin yli 20 huoneiston kiinteistöjä rajatulta alueelta, jotta kokeilusta saatiin logistisesti järkevä.
- Kiinteistökohtaisen keräyksen lisäksi kotitalouksien muovipakkauksia kerätään Keski-Suomessa Ringin ja jätehuolto-yhtiöiden ja kuntien aluekeräyspisteissä.
- Jätehuolto-yhtiöt, kunnat ja muovipakkausten tuottajayhteisö voivat käyttää selvitystä pohjana suunnitellessaan muovipakkausten keräyksen täydentämistä.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Mustankorkea Oy, Jyvaskylän kaupunki ja paikalliset taloyhtiöt

Paikkakunta tai maakunta

Jyvaskylän kaupunki

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://www.energialoikka.fi/kotitalouksien-muovipakkausten-keräykseen-ja-kierrätykseen-vauhtia-kokeilujen-ja-elinkaarianalyysin-avulla/>

Nuoret ja päättäjät kaupunkikävelyllä, Kuva: Miriam Sewón, Valonia

Nuoret ilmasto- ja kestävän kehityksen kirittäjinä

Kokeilun tavoitteena oli nuorten ja päättäjien välisten kohtaamisten kautta lisätä nuorten osallisuuden kokemusta ilmasto- ja kestävän kehityksen päätöksenteossa. Kehitetyssä toimintamallissa nuoret kutsuvat kotikaupunkinsa päättäjiä yhteiseen keskusteluun kolmessa eri tilaisuudessa.

TULOKSET

- Hankkeessa kehitettiin toimintamalli, joka tuo yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinot lähemmäs nuoria. Toimintamalli materiaaleineen löytyy verkosta: <https://www.valonia.fi/materiaali/ilmastokirittajat/>
- Päättäjät kokivat keskustelut inspiraation lähteeksi kestävyysteemojen edistämiseen.
- Paneelien sijaan keskustelevat työpajat ja kaupunkikävelyt, joissa myös nuoret pääsivät rennosti sanoittamaan ajatuksiaan, koettiin hyviksi.
- Kokeilu tavoitti myös sellaisia nuoria, jotka eivät olleet valmiiksi aktiivisia (kuten nuorisovaltuustossa).

VAIKUTUKSET

- Materiaalipakettia voi hyödyntää demokratia-kasvatuksessa ympäri Suomen.
- Yksi keino nuorten ilmastoahdituksen vähentämiseksi.

YHTEISTYÖSSÄ

Varsinais-Suomen liitto /
Valonia
Salon kaupunki
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

NääSMaaS: Tampereen alueen koululaisten kyytipalvelu

Kuva: MDI

NääSMaaS- kokeilussa järjestettiin 3.-9.-luokkalaisille nuorille yhteiskuljetus koululta harrastusten pariin ja pois valitulle jättöpaikalle. Kokeilulla vähennettiin yksityisautoilua ja siitä aiheutuvia ympäristöhaittoja. Samalla säästettiin vanhempien aikaa ja hermoja. Pidemmällä aikavälillä palvelu tarjoaa lapsille tasapuolisempia mahdollisuuksia matalan kynnyksen harrastuksiin.

TULOKSET

- 90 % vanhemmista on kiinnostunut palvelusta, mutta vain 20 % kiinnostuneista käyttää palvelua. Ne jotka käyttävät ovat palveluun 90 % tyytyväisiä.
- Vanhemmat ovat valmiita maksamaan lapsen kyydistä 3-5 euroa.
- Kokeilussa havaittiin, että reittioptimointi ja riittävä oppilasvolyymi ovat keskeisiä onnistumisen edellytyksiä.
- Kyytipalvelun avulla ammattivalmentajien työpäivät tiivistyvät ja lyhenevät.

VAIKUTUKSET

- Tasapuolisemmat harjoittelumahdollisuudet ja harrastuskustannukset suuremmalle lapsijoukolle.
- Perheiden yhteinen aika iltaisin lisääntyy, kun ohjatut harjoittelut keskitetään iltapäiviin. Lapsille jää myös aikaa omaehtoiseen liikkumiseen ja pihapeleihin.

YHTEISTYÖSSÄ

Tampereen kaupunki
MDI Public Oy
WSP Finland Oy
Urheiluseurat
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Porvoo jakaa tunnustuksia ilmastoteoista

Porvoon kaupunki jakoi vuonna 2020 ensimmäistä kertaa Tuen Ilmastotekojen Porvoota -tunnustuksen. Tunnustuksen voi saada paikallinen yritys, yhteisö tai organisaatio omasta toiminnastaan ympäristön tai ilmaston hyväksi. Vuonna 2020 Tuen Ilmastotekojen Porvoota tunnustuksen sai Niin Mua Second Hand & Vintage kestävän kehityksen mukaisesta vaatekauppatoiminnastaan. Yrityksen liiketoiminta perustuu ympäristöystävällisyyteen ja on monipuolisella tasolla ilmastollisesti kestävä.

Tarkoitus

- Tarkoituksena on tukea ja kannustaa paikallisia toimijoita ilmastotekoihin.
- Tunnustus annetaan vuosittain paikalliselle organisaatiolle, yritykselle tai yhteisölle omasta toiminnastaan ympäristön ja ilmaston hyväksi.

Toteutus

- Tunnustuksen saajan valinnasta vastaa raati.
- Palkintona voittajalle tunnustus ja markkinointivideo yrityksen omaan käyttöön.
- Tuen Ilmastotekojen Porvoota -tunnustuksen saajalle luovutetaan diplomi ympäristön ja ilmaston hyväksi tehdystä toiminnasta.
- Diplomin lisäksi yritys saa käyttöönsä markkinointivideon, joka tuotetaan yhteistyössä Porvoon kaupungin kanssa.
- Syvemmälle yrityksen toimintaan pureudutaan Porvoopodin podcast-lähetyksessä.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Porvoon kaupunki

Paikkakunta tai maakunta

Porvoon kaupunki

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

<https://www.porvoo.fi/tuen-ilmastotekojen-porvoota>

Turun viestintätekoja nuorten kanssa

Turun kaupunki järjesti rinnakkain Japanin Jokohaman sekä Naganon ja Obusen kanssa ilmastoaiheisen videokilpailun nuorille. Kilpailussa kerrottiin videotaiteen keinoin miltä näyttää Pariisin ilmastopöytäkirjan 1,5 asteen tavoitteen mukainen elämä. Turun nuorisovaltuuston ja kaupungin asiantuntijat pisteyttivät videot. Kuusi eniten pisteitä saanutta videota ladattiin YouTubeen ja asukkaat saivat äänestää suosikkejaan tykkäämällä videoista. Lopullinen tulos saatiin asiantuntijapisteiden ja tykkäysten yhteistuloksesta.

Tarkoitus

- Turkulaiset, Jokohamalaiset, Naganolaiset ja Obuselaist nuoret haluttiin haastaa pohtimaan ilmastotekoja.
- Nuorilta kysyttiin, miltä näyttää Pariisin ilmastopöytäkirjan 1.5 asteen tavoitteen mukainen elämä.

Toteutus

- Finalistivideoiden äänestys tapahtuu YouTubeissa tykkäämällä videosta.
- Turun kilpailu toteutetaan Ympäristöministeriön rahoituksella osana Kuntien ilmastohankkeet – yhteistyötä.
- Japanilaiset yhteistyökaupungit Nagano ja Obuse toteuttavat kampanjan osana IUC – International Urban Cooperation ohjelmaa, jossa kaupungit jakavat Turun kanssa parhaita kiertotalousratkaisuja.
- Jokohama osallistuu yhteistyöhön kansainvälisen kestävien kaupunkien verkoston, ICLEI:n kautta.
- ICLEI jakaa kampanjan videomateriaaleja globaaleilla ilmastofoorumeilla ja vie YK:n ilmastokokokseen koosteen Turun, Jokohaman, Naganon ja Obusen parhaista videoista.

Ekologinen kestävyys SDG-tavoitteet

Toteutuspaikka

Turku, Jokohama, Nagano ja Obuse
Paikkakunta tai maakunta
Kansainvälinen

**KUNTA
LIITTO**

Lähde:

https://www.turku.fi/uutinen/2021-02-18_katso-parhaat-turkulaisten-ja-jokohamalaisten-nuorten-ilmastovideot-15-asteen

Uudenmaan ruoka -foodhub

Mitä? Paikallisen ja sesonkiruoan verkkokauppa, joka mahdollistaa kestävämpää kulutusta ja tuotantoa.

Miten? Palvelu yhdistää kuluttajan ja paikalliset pientilat. Läpinäkyvässä mallissa tuottaja saa itse hinnoitella tuotteensa ja kuluttaja näkee, mikä osuus hinnasta menee paikallisille yrittäjille, veroihin ja foodhubille. Ruokakanavan hävikki on 0%.

Missä? Ruoka tulee Uudenmaan pientiloilta ja verkkokaupan noutopisteitä on pääkaupunkiseudulla.

Kuka? Foodhubin toteuttavat yhteistyössä Herttoniemen ruokaosuuskunta, Pro Agria, SLC ja Sitra.

